

PÕHIKOOLI LÕPUEKSAM GEOGRAAFIA

16. JUUNI 2008

16. Saaremaa ja mandri vahele kavatatakse ehitada sild. Esita sellele projektile üks argumenteeritud poolt- ja vastuväide.

Poolt: _____

Vastu: _____ 2 p 54

17. Nimeta neli maavara (fossiilset kütust), mida maailmas kasutatakse energia saamiseks.

_____ 2 p 55

Miks neid maavarasid nimetatakse fossiilseteks kütusteks?

_____ 1 p 56

18. Miks paiknevad Eesti suuremad elektrijaamad Kirde-Eestis Narva lähedal, aga mitte Tallinnas, kus elab 30% Eesti rahvastikust ja nõudlus elektri järele on väga suur?

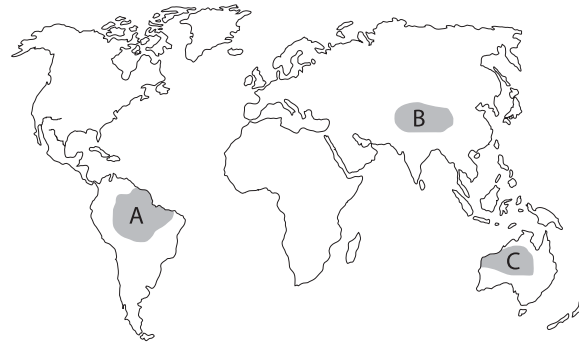
_____ 1 p 57

19. Kuidas muudab maavarade kaevandamine pinnamoodi? Selgita kahe näite abil.

1) _____

2) _____ 2 p 58

20. Kaardil on märgitud kolm väga hõreda asustusega piirkonda. Nimeta need piirkonnad ja selgita pikemalt, miks seal on asustus väga hõre.

	Piirkonna nimetus	Pikem selgitus, miks seal on asustus väga hõre.
A		
B		
C		

3 p 59

3 p 60

RIIKLIK EKSAMI- JA KVALIFIKATSIOONIKESKUS

Kool: _____

Õpilase ees- ja perekonnanimi: _____

II. OSA

Ülesanded, mille lahendamisel võib atlaseid kasutada.

8. Loe läbi järgnev tekst ning vasta seejärel küsimustele.

2003. aastal toimus Moskvast rahvusvaheline kliimakonverents, kus esitati prognoos kliimamuutustest Venemaal 21. sajandil.

Arvatakse, et üldise temperatuuritõusu taustal leiab suurim soojenemine aset Siberis ja Euroopa-Venemaa kirdeosas, seda eriti talvel. Ka sademete hulk suureneb rohkem talvel. Võimalike muutuste mõju on eri piirkondadele erinev. Venemaa Euroopa-osas ei tule talvised sademed ainult lumena, vaid ka vihmana. Seetõttu võib kevade alguseks kogunenud lumikatte paksus ning hiigelüleujutuste tõenäosus senisega võrreldes väheneda. Seevastu Siberis, kus suureneb talviste sademete hulk, mis langevad eranditult lumena, on oodata senisest paksemat lumikatet ja kiiret kevadist sula ning neist kahest asjaolust tulenevaid ränki üleujutusi.

Miks prognoositakse Venemaa Euroopa-osas kevadiste üleujutuste vähenemist?

_____ 1 p 32

Miks kliima soojenemisega kaasnevad Siberi jõgedel suuremad kevadised üleujutused kui praegu?

_____ 1 p 33

Leena jõe ääres asub Jakutsk. Määra selle linna geograafilised koordinaadid.

Jakutski koordinaadid on: _____ 2 p 34

Kuidas nimetatakse Leena jõe suudmeala? _____ 1 p 35

Selgita, mis tingimustel kujuneb jõel seda tüüpi suue.

_____ 1 p 36

9. Kaspia meri on tegelikult järv. Põhjenda.

_____ 1 p 37

Too veel üks näide järvest, mida nimetatakse mereks. _____ 1 p 38

10. Milline järgmistest väidetest Läänemere kohta on tõene? Tõene väide tähistab X-ga.

- A. Vesi on Läänemeres sama soolsusega kui mujal maailmameres.
 B. Vesi on Läänemeres magedam kui maailmameres keskmiselt.
 C. Vesi on Läänemeres soolasem kui maailmameres keskmiselt

Selgita, kuidas järgmised tegurid mõjutavad vee soolsust Läänemeres.

Sademed ja aurumine: _____

Jõgede sissevool: _____

Ühendus ookeaniga: _____

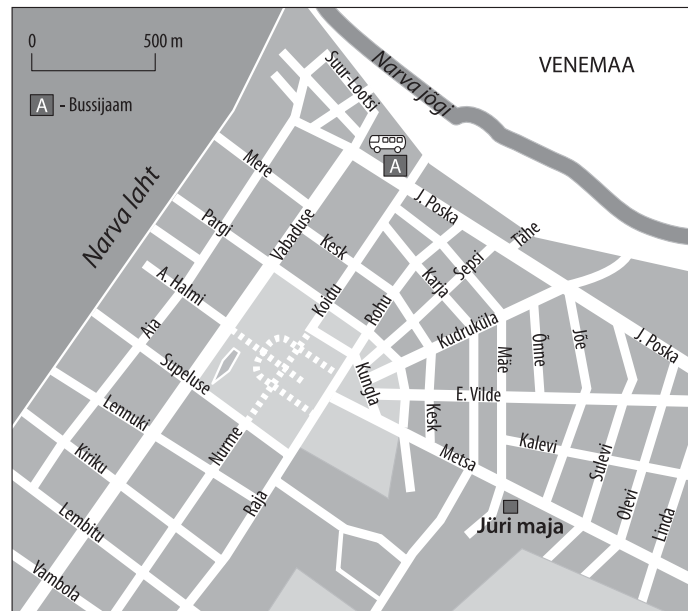
1 p

1 p

1 p

1 p

11. Kasuta juuresolevat Narva-Jõesuu kaarti ja Eesti atlasest olevaid kaarte järgmiste ülesannete täitmiseks.

A. Jaan saabub bussiga Narva-Jõesuusse. Juhata Jaan bussipeatusest Jüri majani.

_____

_____

2 p

B. Märki juhutatud teekond kaardile.

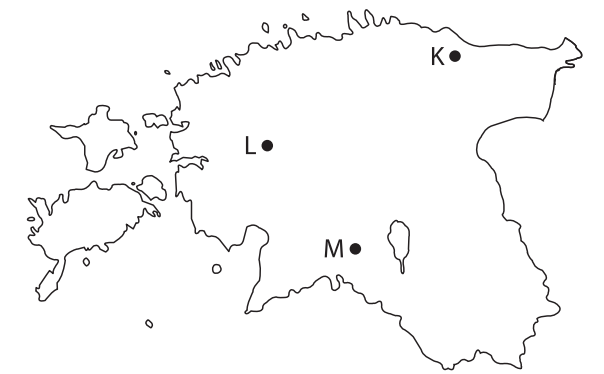
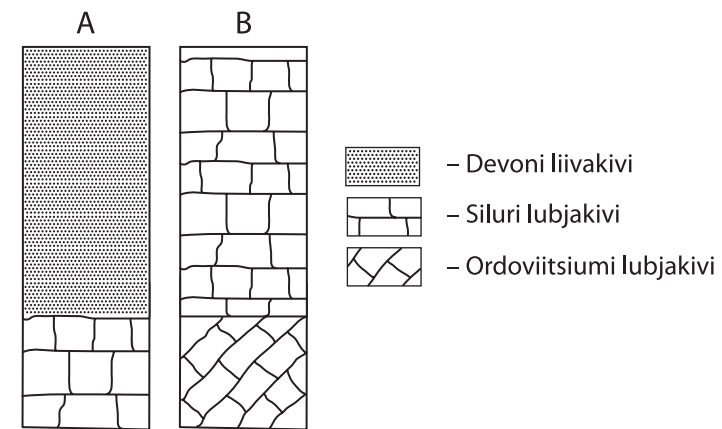
C. Iseloomusta Narva-Jõesuu geograafilist asendit.

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____

1 p

2 p

12. Mis kohtadest kaardil (K, L või M) on tehtud geoloogilised läbilõiked A ja B? Põhjenda oma valikut.

Geoloogiline läbilõige A on tehtud kohast _____, sest _____ 1 p

Geoloogiline läbilõige B on tehtud kohast _____, sest _____ 1 p

13. Otsusta, kas järgmised väited on tõesed. Oma otsusele tõmba joon alla.

tõene/väär Viljandi ümbruses esineb mitmesuguseid karstivorme. 1 p

tõene/väär Piusa jõe ääres võib näha Devoni liivakivipaljandeid. 1 p

tõene/väär Ordoviitsiumi ajastu kivimid on tekkinud rohkem kui 500 miljonit aastat tagasi. 1 p

14. Kust on pärit mulla orgaaniline osa? Õige vastus märki X-ga.

- A. lähtekivimist
 B. mineraalväetistest
 C. taimsetest ja loomsetest jäänustest
 D. mullaveest
 E. mullaõhust

1 p

15. Selgita, kuidas mõjutavad loodusvarad ja kliima majandustegevust Norras.

Loodusvarad:

- 1) _____
- 2) _____

2 p

Kliima:

- 1) _____
- 2) _____

2 p